

Retouradres: Postbus 5514, 2000 GM Haarlem

Gemeenteraad en
college van Burgemeester en Wethouders
van gemeente Heemstede
Postbus 352
2100 AJ Heemstede

datum 14 augustus 2023
kenmerk MK/ivw/BS 2023-01800
opsteller M.F. Kreuk
e-mailadres mfkreuk@vrk.nl
telefoonnummer 06-10318381
onderwerp Vastgestelde begroting en jaarverslag + 1° berap 2023

Geachte raad en geacht college,

In april 2023 heeft het Dagelijks Bestuur (DB) van de Veiligheidsregio Kennemerland het jaarverslag 2022 en programmabegroting 2024-2027 van de VRK voor een zienswijze aangeboden aan de gemeenteraden in de regio.

Op 10 juli 2022 heeft het Algemeen Bestuur het jaarverslag en de programmabegroting vastgesteld, zonder wijzigingen ten opzichte van de ontwerpversies.
Dit jaarverslag 2022 en deze begroting 2024 bieden we u hierbij aan. Tevens ontvangt u de 1° bestuursrapportage 2023, die het DB op 26 juni 2023 heeft vastgesteld.

Het jaar 2022 kende een klein positief resultaat ad € 144.000. De algemene reserve bedroeg € 3.4 miljoen, € 0.3 miljoen hoger dan in het licht van de financiële kaders nodig is. Beide bedragen zijn aangewend ten behoeve van de vorming van een bestemmingsreserve ontvlechting meldkamer.

Zienswijzen

De gemeenteraad van Heemstede heeft een aantal inhoudelijke opmerkingen gemaakt in zijn zienswijze op het ontwerp van het jaarverslag en de begroting, een reactie hierop treft u hieronder aan. De gemeenteraad van Beverwijk heeft geen zienswijze ingediend, maar wel een aantal vragen gesteld over de tekst van de begroting van het programma publieke gezondheid. Die vragen zullen beantwoord worden in een brief aan de gemeenteraad Beverwijk. De gemeenteraad van Haarlemmermeer heeft te kennen gegeven geen zienswijze te zullen geven. De gemeenteraad van Velsen heeft verzocht een stelpost op te nemen van € 230.000 in 2024, aflopend naar € 167.000 in 2027, in verband met een verschil in uitkomst van de herberekening van de (ontwerp)begroting met de indexcijfers van maart 2023. In reactie op die zienswijze wordt meegegeven dat dit zou leiden tot een niet-dekkende begroting van de VRK, een reden voor het bestuur om hier niet voor te kiezen.

De zienswijzen van de andere gemeenteraden zijn instemmend van aard en bevatten geen inhoudelijke opmerkingen die om een reactie vragen.

Reactie zienswijze gemeenteraad Heemstede

Zienswijze bij ontwerpjaarverslag:

"1. Paragraaf 6.5 geeft een overzicht van de restantkredieten onderverdeeld naar een aantal categorieën. Bijlage 2 geeft een specificatie van deze restantkredieten. In de bijlage zijn deze kredieten echter niet gerubriceerd, waardoor er niet makkelijk en snel een relatie is te leggen tussen beide overzichten.

De categorie Overig is fors, hier kan nog een verdere verdeling in aangebracht kan worden. Verzocht wordt deze overweging mee te nemen in een volgend jaarverslag.

2. Er is een bestemmingsreserve nodig als gevolg van kosten die ontstaan zijn door ontvlechting van de meldkamer. Ten tijde van de overdracht van het beheer van de ICT was nog niet geheel duidelijk welke taken uiteindelijk bij de VRK zouden terugkomen en welke bij het Landelijk Meldkamer systeem zouden blijven. Ook waren er geen harde afspraken gemaakt over de benodigde middelen bij terugname van taken. De onduidelijkheden die resulteerden in extra kosten laten zien dat de VRK haar projectmanagement kwalitatief moet verbeteren om te borgen dat een vergelijkbare situatie niet weer zal plaatsvinden."

Reactie VRK:

1. De opmerkingen inzake aansluiting paragraaf 6.5 en het overzicht restantkredieten zullen in overweging worden genomen bij het opstellen van het jaarverslag 2023.

Het belang van goed projectmanagement wordt onderkend. Echter, de nu optredende complicatie vloeit voort uit een zeer complex en langdurig landelijk programma. Het doel was te komen tot tien meldkamers in het hele land. Onderdeel daarvan was de samenvoeging van negen meldkamers in drie Noord-Hollandse veiligheidsregio's op één locatie, vanuit een geheel nieuw landelijk sturingsconcept. Voor de regio Kennemerland had het verschillende (financiële) voordelen dat daarbij werd gekozen voor een bestaand gebouw van de VRK, maar uiteraard leidde deze keuze voor de VRK ook tot extra vraagstukken. Het besluit over de taakscheiding tussen de VRK en LMS (Landelijke Meldkamersamenwerking) is een gevolg van landelijk beleid. Het bestuur verdedigt de stelling dat gezien deze complexiteit, gesproken kan worden van een succesvolle operatie. Daarbij was onvermijdelijk dat er bij aanvang ook zaken over het hoofd zijn gezien, die soms hebben geleid tot een meevaller, soms tot een tegenvaller. Met deze kanttekening, neemt de VRK de zienswijze van de gemeenteraad van Heemstede ter harte.

Zienswijze bij de begroting 2024:

"De Raad geeft v.w.b. de ontwerp programmabegroting en de wijze waarop de begroting gepresenteerd wordt de volgende kritische opmerkingen mee:

1. In de begroting 2024-2027 zijn – zonder nadere duiding – € 413.000 aan maatregelen ter dekking opgenomen in 2024, oplopend tot € 879.000 in 2027. Zonder deze maatregelen kent deze periode een negatief saldo in de begroting. De raad zou graag zo snel mogelijk een onderbouwd plan ontvangen van welke bezuinigingen de VRK in gedachten heeft om deze dekking te bewerkstelligen. Zonder een onderliggend plan, is het lastig om hier een structureel en reëel evenwicht in de meerjarenbegroting te zien.

2. Gemeenten hebben te maken met een andere verdeling van de rijks gelden en vanaf 2026 met een vermindering van deze gelden. Daarnaast hebben ook zij te maken met kostenstijgingen. Als gevolg hiervan staan zij voor een forse bezuinigingsopdracht om tekorten op de begroting te voorkomen. Concreet in het geval van Heemstede daalt de bijdrage uit het Gemeentefonds voor 'Brandweer en rampenbestrijding' vanaf 2026. Als de gemeentebegrotingen door de veranderingen in het gemeentefonds moeten krimpen, zal de VRK hier in mee moeten gaan. De raad verzoekt de VRK in de lijn van deze ontwikkelingen ook te komen met nadere bezuinigingsvoorstellen uitgaande van de wettelijke taken en kwaliteit van dienstverlening passend bij het karakter van de regio. Alleen op deze manier kunnen de gemeenten en de veiligheidsregio samen op weg naar 2026.

3. Autonome ontwikkelingen vloeien voort uit eerder vastgesteld beleid en nieuwe taken van de rijksoverheid. Dit zijn derhalve ontwikkelingen waar keuzes in gemaakt kunnen worden. Bij enkele van de autonome ontwikkelingen die opgenomen zijn in de programmabegroting (4.3 Samenvatting ontwikkelingen begrotingskader blz. 70) worden geen extra rijks gelden via de Brede Doel Uitkering (BDUR) of het Gemeentefonds genoemd als dekking. Een nieuwe taak die opgelegd wordt vanuit het Rijk behoeft extra rijksmiddelen. Of we deze krijgen, is nog niet helder. Als de gemeenten naast hoge inflatiecijfers ook extra taken van de veiligheidsregio moeten dekken, zullen gemeenten de lasten van de veiligheidsregio niet duurzaam kunnen blijven dragen.

4. Het wijzigen van de jaarschijf 2023 zou geen onderdeel uit moeten maken van de Begroting 2024-2027 en de daarbij behorende zienswijze procedure. Indien echt noodzakelijk verdient een dergelijke wijziging in de lopende begroting separate besluitvorming, met zienswijze procedure. "

Reactie VRK:

1. De bedragen van € 413.000 in 2024 oplopend naar € 879.000 in 2027 zijn concreet per programma toebedeeld en zijn taakstellend, er liggen gerichte opdrachten aan ten grondslag. De betreffende organisatieonderdelen hebben aan de directie aangegeven hoe zij verwachten deze maatregelen de komende jaren te realiseren. In de volgende begrotingen zal dit verder worden toegelicht.

2. De VRK begrijpt de financiële positie van de gemeenten en het feit dat de rijks gelden worden bijgesteld is bekend. De VRK heeft echter in 2021, in opdracht van het bestuur, een project Verhoging Maatschappelijk Rendement doorlopen met als resultaat een verlaging van de begroting met maatregelen tot een bedrag van € 500.000. Ook is een benchmark op diverse onderdelen gedaan waaruit bleek dat de VRK efficiënt met zijn middelen omgaat. Dat wordt op meerdere terreinen bevestigd, zoals bijvoorbeeld de te verlenen jeugdgezondheidszorg aan asielzoekers en aan vluchtelingen uit de Oekraïne die in 2022 binnen het bestaande financiële kader mogelijk is gemaakt, terwijl gemeenten daar van rijkswege een vergoeding voor hebben ontvangen (circa € 450.000).

Tevens is het in de voorliggende programmabegroting 2024 e.v. nodig gebleken maatregelen te nemen om een sluitende begroting voor te kunnen leggen, wat aangeeft dat de begroting van de VRK verder onder druk komt te staan.

Als de gemeentebegrotingen krimpen en dit moet leiden tot keuzes binnen de VRK, dan zullen de gemeenten concreet aan moeten geven welke taken de VRK dan niet meer, dan wel minder moet gaan doen.

3. Autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen waar we als organisatie mee geconfronteerd worden en geen keuze in hebben. Dit kan voortkomen uit wetswijzigingen, waar geen rechtstreekse vergoeding van het Rijk aan de VRK tegenover staat. Daarnaast kan sprake zijn van eerder genomen bestuurlijke besluiten zoals de verhoging van het krediet voor de nieuwbouw Bennebroek.

De autonome ontwikkelingen die in de begroting 2024 zijn opgenomen en waar geen dekking tegenover staat, hebben met name te maken met ontwikkelingen betreffende gemeentelijk beleidsgebieden, zoals Medische Milieukunde en Infectieziektebestrijding. De VRK heeft ervoor gekozen deze ontwikkelingen uit eigen middelen te dekken en hiervoor geen extra beroep te doen op de gemeenten. Voor wat betreft de gewenste uitbreiding van Bevolkingszorg, een verantwoordelijkheid van de gemeenten zelf, heeft de VRK ook nog eens voorgesteld hiervoor de helft vanuit regionale middelen te financieren, waardoor deze kosten voor dat deel niet bij de gemeenten landen.

Er is in deze begroting dus geen sprake van dekking door de gemeenten van extra taken van de Veiligheidsregio.

4. Bij het opmaken van de programmabegroting wordt jaarlijks een nacalculatie van de prijsontwikkeling over de afgelopen vier jaar opgesteld, welke effect kan hebben op het lopende begrotingsjaar. Daarnaast was sprake van een nieuwe arbeidsvoorwaarden, per 1 januari 2023 tot hogere kosten leiden dan waar in de programmabegroting 2023 rekening mee was gehouden. Beide nominale ontwikkelingen hebben geleid tot een voorstel tot verhoging van de gemeentelijke bijdrage 2023 en hiervoor is een zienswijzprocedure benodigd.

In principe worden begrotingswijzigingen over het lopende boekjaar voorgelegd bij de 1e bestuursrapportage, maar deze periode is te kort voor een zienswijzetract.

Er is daarom voor gekozen het voorstel tot bijstelling van de gemeentelijke bijdrage 2023 te betrekken bij het zienswijzetract over de programmabegroting 2024.

Mocht tijdens het opstellen van de programmabegroting 2025 een bijstelling over 2024 weer aan de orde zijn, zal overwogen worden om dit via een apart besluitvormingstraject voor te leggen maar wel in tijd gelijklopend met het zienswijzetract over de programmabegroting.

1^e bestuursrapportage 2023

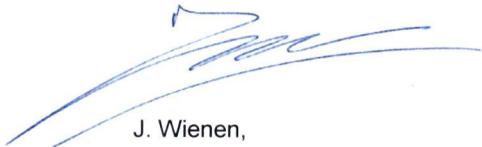
U ontvangt hierbij ook de 1^e bestuursrapportage 2023, die op 26 juni 2023 door het Dagelijks Bestuur is vastgesteld. In deze bestuursrapportage wordt ingegaan op de financiële situatie op 1 mei 2023 en op beleidsontwikkelingen die effect hebben op het boekjaar 2023. Dit betreft ook een aantal onvermijdelijke ontwikkelingen dat is benoemd in de begroting 2024. Want veel van de daarin benoemde autonome ontwikkelingen zijn ook al in 2023 aan de orde.

In 2023 is sprake van een aanzienlijke loon- en prijsstijging. In april 2023 is al aan het Algemeen Bestuur en aan de gemeenten meegegeven dat hieruit een noodzakelijke verhoging van de gemeentelijke bijdragen 2023 voortvloeit. Een deel van de salarissen wordt echter niet gedekt uit de gemeentelijke bijdragen, maar uit subsidies en andere bronnen. Aangezien uiteraard ook deze salarissen stijgen door de nieuwe cao, is er op dit punt nog een (autonoom) nadelig effect voor de exploitatie 2023. Na de wijziging van de begroting door het Algemeen Bestuur op 10 juli 2023, sluit de begroting met een nadelig saldo van € 247.000.

De te verwachten afwijkingen van de begroting zijn per saldo € 225.000 nadelig. Daarom wordt voor 2023 een resultaat geprognostiseerd van totaal € 472.000 nadelig. De afwijkingen zijn in de rapportage toegelicht.

Ik ga ervan uit dat u hiermee voldoende bent geïnformeerd.

Hoogachtend,
Het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Kennemerland,

J. Wiene,
Plv. voorzitter